

Toimintasääntö

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen
vammaisneuvosto

Aluehallitus 16.6.2025 § 156

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Sisällys

1 § Toimintasäännön tarkoitus	3
2 § Toiminta-ajatus ja periaatteet	3
3 § Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tehtävät	4
4 § Toimielimen lakisääteiset tehtävät ja mahdolliset muut tehtävät	5
5 § Hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokoonpano ja nimeäminen	6
6 § Kokous- ja toimintakäytännöt	7
7 § Yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntatason vaikuttamistoimielinten kanssa	8
8 § Voimaantulo	8

1 § Toimintasäännön tarkoitus

Päijät-Hämeen hyvinvointialuestrategian päätavoite on tarjota asukkaille vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja sekä erinomainen asiakaskokemus strategian sekä lain-
säädännön vaatimusten mukaisesti. Asiakaskokemuksen kehittäminen edellyttää asuk-
kaiden ja asiakkaiden mukaan ottamista palvelujen kehittämiseen. Hyvinvointialueen on
tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Vam-
maisneuvosto on yksi hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamiskana-
lista.

Toimintasääntö on laadittu vaikuttamistoimielimen toiminnan edistämiseksi ja kehittä-
miseksi. Toimintasäännössä kuvataan vaikuttamistoimielimen lakisääteiset tehtävät, jä-
senten määrä ja valintaperusteet, järjestäytyminen ja toiminta sekä yhteistyö sidosryh-
mien kanssa.

2 § Toiminta-ajatus ja periaatteet

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen vammaisneuvosto on hyvinvointialueesta säädetyn
lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin vammaisille (Laki hyvinvointialu-
eesta 611/2021, 32§).

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen vammaisneuvosto on Päijät-Hämeen vammaisten po-
liittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin. Vammais-
neuvosto toimii vammaisten äänenä kaikessa hyvinvointialueen päätöksenteossa, joka
vaikuttaa vammaisiin henkilöihin nyt ja tulevaisuudessa.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä vastaa Päi-
jät-Hämeen hyvinvointialueen aluehallitus tämän toimintasäännön mukaisesti. Päijät-
Hämeen hyvinvointialueen vammaisneuvosto voi tehdä yhteistyötä muiden organisa-
tioiden kanssa sekä ottaa kantaa muiden organisaatioiden hallinnon alla oleviin asioihin
oman toimintasuunnitelman ja kiinnostuksen mukaisesti.

3 § Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tehtävät

Päijät-Hämeen hyvinvointialue huolehtii vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä ottaen huomioon tarpeellisin osin myös esteettömyyden ja saavutettavuuden sekä muut vaikuttamistoimielimen toiminnan ja sen jäsenten tosiasiallisten osallistumismahdollisuuksien turvaamiseen liittyvät seikat.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

- osoittaa vammaisneuvostolle toiminnalle esteettömät kokoustilat ja huolehtii kokousten tarvitsemista järjestelyistä. Jos kokoukset vaativat sähköisiä laitteita, hyvinvointialue varmistaa ne osallistujille sekä kouluttaa niiden käyttöön.
- järjestää kokousten sihteeripalvelut.
- tukee toimintaa ja järjestää tarvittaessa neuvontaa ja koulutusta toiminnan tueksi.
- huomioi vammaisten näkemykset osaksi aluehallituksen, aluevaltuuston sekä lautakuntien työtä pyytämällä lausuntoja, toimittamalla tarvittavat asiakirjat, tiedottamalla ajankohtaisista hankkeista sekä varaamalla vaikuttamismahdollisuuden päätösten valmisteluun.
- tukee vammaisneuvoston toimintaa viestinnällä.
- tiedottaa esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisista tiedoista yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla.
- resursoi hyvinvointialueen vammaisneuvoston toimintaa taloudellisesti
 - maksaa kokouspalkkiot ja matkakorvaukset.
 - vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista.
 - osoittaa toimintamäärärahat toimintasuunnitelman mukaisesti järjestettäviin koulutuksiin, tilaisuuksiin ja seminaareihin.

Hyvinvointialue nimeää vammaisneuvoston toiminnasta vastaavan henkilön (yhteyshenkilö). Vammaisneuvoston kokouksiin osallistuu tarvittaessa hyvinvointialueen asiantuntijoita. Yhteyshenkilön ja sihteerin tehtävänä on huolehtia kokoussihteerin tehtävien lisäksi muun muassa vammaisneuvoston käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta yhdessä puheenjohtajien kanssa.

4 § Toimielimen lakisääteiset tehtävät ja mahdolliset muut tehtävät

Vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toimintojen suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vammaisten sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta ja heidät tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella. (Laki hyvinvointialueesta 32§ 2. mom.)

Vammaisneuvosto

- on mukana hyvinvointialueen palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä, seurannassa ja arvioinnissa.
- pitää yhteyttä hyvinvointialueen päättäjiin, viranhaltijoihin ja työntekijöihin sekä maakunnan muihin viranomaisiin lisätäkseen yhteistyötä ja suoria vaikuttamismahdollisuuksia.
- lisää vammaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia hyvinvointialueen päätöksenteossa sekä vammaisia koskevissa palveluissa yli organisaatorajojen ottaen kantaa sote-palveluiden rajapinnassa oleviin asumisratkaisuihin, alueelliseen yhdyskuntasuunnitteluun, liikenne- ja ympäristöratkaisuihin, sekä demokration kysymyksiin ja kansalaisyhteiskunnan rooliin alueella.
- tukee yhteistyötä Päijät-Hämeen kuntien ja niiden vammaisneuvostojen välillä.
- kokoaa alueensa vammaisten henkilöiden näkemyksiä esimerkiksi kyselyillä ja järjestämällä tapaamisia. Vammaisneuvosto kokoaa aineistoa kannanotoiksi tai aloitteiksi eteenpäin vietäväksi.
- tekee vuosittain toimintasuunnitelman ja sen mukaisen talousarvion, joka hyväksytään hyvinvointialueen seuraavan vuoden talousarvion osana. Toimintasuunnitelmaan sisällytetään kuvaus viestinnän kanavista, tavoitteista ja toimenpiteistä. Toimintasuunnitelma toimitetaan tiedoksi aluehallitukselle.
- tekee toiminnastaan toimintakertomuksen, jossa toteutettu toiminta kuvataan aluehallitukselle toimintavuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.
- nimeää tarvittaessa edustajansa muihin työryhmiin.
- antaa aloitteita, lausuntoja ja kannanottoja sekä osallistuu hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen suunnitelmien laadintaan.

Vammaisneuvoston puheenjohtajisto kutsuu vammaisneuvoston koolle, vastaa kokousasioiden valmistelusta ja toiminnan organisoimisesta yhdessä hyvinvointialueen nimeämän yhteyshenkilön kanssa. Kokousta johtaa ensisijaisesti puheenjohtaja, tai tämän ollessa estynyt varapuheenjohtaja. Puheenjohtajisto vastaa vammaisneuvoston edustamisesta, jollei kokous toisin päättä. Puheenjohtajisto voi sopia keskenään tehtävien tarkemmasta jaosta.

Vammaisneuvoston jäsenen tulee osallistua toimintaan aktiivisesti ja hoitaa tälle osoitetut luottamustehtävät. Jäsenen tulee toimia vuorovaikutuksessa kunnan vammaisneuvoston ja hyvinvointialueen vammaisneuvoston välillä. Tämän tulee myös tuoda edustamansa kunnallisen vammaisneuvoston esittämät asiat käsiteltäväksi hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.

5 § Hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokoonpano ja nimeäminen

Aluehallituksen on asetettava vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto. Vammaisneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vammaisneuvostojen jäsenistä siten, että kustakin vammaisneuvostosta valitaan vähintään yksi edustaja ja varajäsen. Aluehallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§)

Vammaisneuvoston kokoonpanossa on huomioitava

- eri vammairyhmien moninaisuus.
- eri sukupuolien mahdollisimman tasapuolinen edustus.
- maantieteellinen kattavuus.

Vammaisneuvoston valintaprosessi

- Kun aluehallitus on vahvistanut vammaisneuvoston jäsenten määrän, antaa aluehallitus toimeksiannon kuntien kirjaamojen kautta kunnallisille vammaisneuvostoille. Kunnalliset vammaisneuvostot nimeävät Lahdesta kaksi jäsentä ja varajäsentä ja muista kunnista jäsenen ja varajäsenen hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.
- Aluehallitus toteaa vammaisneuvoston jäsenet ja vahvistaa sen toimikauden.

- Nimetyt jäsenet kokoontuvat yhteiskokoukseen ja järjestäytyvät. Hyvinvointialueen vammaisneuvosto nimeää keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ensimmäisessä tapaamisessaan.

Aluehallitus vahvistaa nimeämisen yhteydessä vammaisneuvoston toimikauden. Toimikauden aikana tapahtuvat muutokset tehdään hyvinvointialueen vammaisneuvoston kesken. Mikäli kunnallisen vammaisneuvoston edustaja luopuu tehtävästä kesken kauden, niin uuden edustajan loppukaudeksi valitsee kyseinen kunnallinen vammaisneuvosto omasta joukostaan.

Tulevaisuuslautakunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus vammaisneuvoston kokouksessa.

6 § Kokous- ja toimintakäytännöt

Kokouskäytännöistä sovittaessa ja muussa toiminnassa keskeisiä arvoja ovat saavutettavuus, esteettömyys, sujuva tiedonkulku sekä vaikuttamistoimielimen ja sen jäsenten yhdenvertaisuudesta huolehtiminen.

Hyvinvointialueen vammaisneuvosto kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja. Kokous on kutsuttava koolle vähintään viikkoa ennen kokousta. Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä osallistuu kokoukseen. Hyvinvointialueen vammaisneuvostolla on vuoden aikana vähintään 6 kokousta. Kokouksessa asiat käsitellään puheenjohtajan johdolla. Vammaisneuvosto voi kutsua kokouksiinsa tarvittavia asiantuntijoita.

Kokousten organisoinnissa avustaa hyvinvointialueen organisaatiosta nimetty yhteyshenkilö. Lähikokoukset voidaan järjestää kunnissa. Kokoukset voivat olla sähköisiä. Ne voidaan järjestää hybridimallilla. Tapaamiskäytännöistä sovitaan tarkemmin ensimmäisessä tapaamisessa. Alueellinen vammaisneuvosto voi pitää avoimia kokouksia, joista erikseen sovitaan ja tiedotetaan.

Pöytäkirjojen tarkastuksessa noudatetaan normaalia tarkastusmenettelyä. Hyvinvointialueen nimeämä valmistelija vastaa vammaisneuvoston esityslistojen ja pöytäkirjojen

viennistä hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmään. Sen kautta materiaalit ovat julkisesti saatavilla hyvinvointialueen verkkosivulla. Kokousmateriaalit on toimitettava osallistujille heidän toivomassaan muodossa. Sähköisten materiaalien täytyy olla saavutettavia ja esteettömiä.

Vammaisneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 100 euroa. Matkakustannukset perustuvat hyvinvointialueen hallintosääntöön. Puheenjohtajalle maksetaan 150 euron kokouspalkkio. Mikäli vammaisneuvoston jäsen ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai tarvitsee avustajan, korvataan matkakustannukset toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

7 § Yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntatason vaikuttamistoimielinten kanssa

Yhteistyön ja vuorovaikutuksen toteuttamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto

- käy säännöllisesti kokouksissaan läpi kuntien vammaisneuvostojen toimielimien kuulumiset.
- saattaa tiedoksi hyvinvointialueen vammaisneuvostojen pöytäkirjat kuntatason vastaaville toimielimille.
- kutsuu kerran vuodessa kunnalliset vammaisneuvostot yhteiseen kokoukseen (forum) laadittaessa vuosittaista toimintasuunnitelmaa.
- osallistuu hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten yhteisiin kokouksiin ja tilaisuuksiin.

8 § Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan, kun aluehallitus on sen hyväksynyt.